

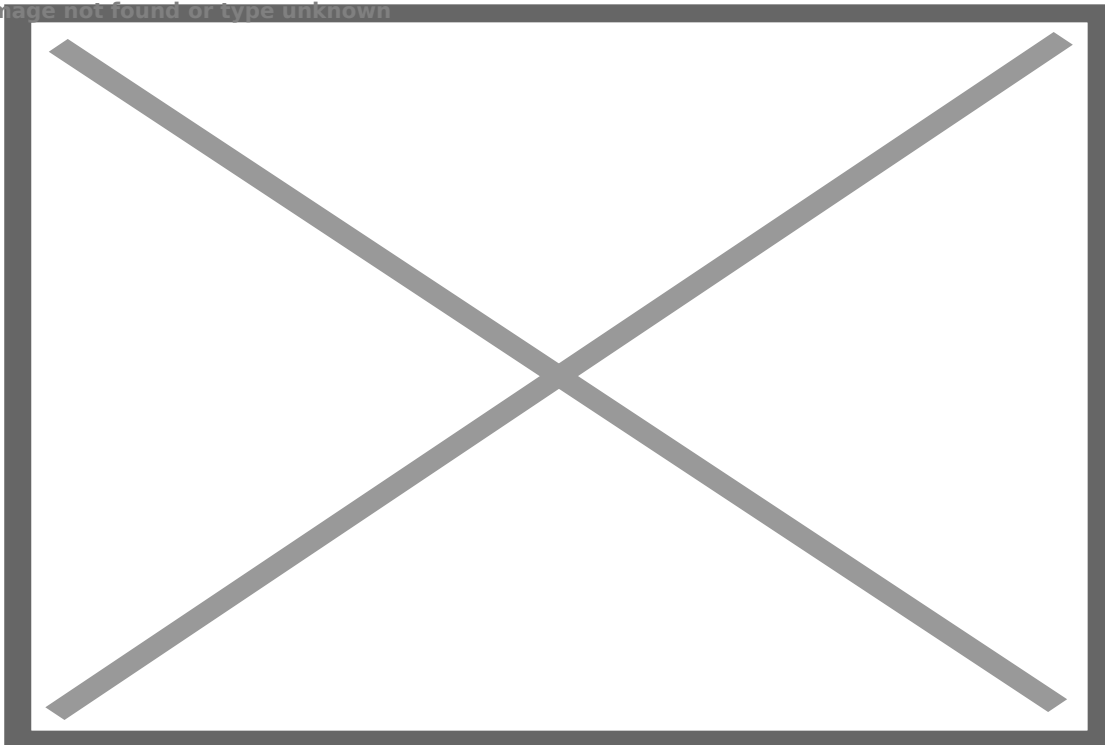
Lạm dụng từ lóng, lợi bất cập hại

10:15 25/03/2019

Tác giả: Đang cập nhật

Thời điểm đầu và cuối năm 2018, hàng triệu người hâm mộ bóng đá Việt Nam đã bày tỏ niềm tự hào, phấn khích thắng hoa khi đội tuyển Việt Nam giành chức Á quân Giải bóng đá U23 châu Á và chức vô địch Giải bóng đá khu vực Đông Nam Á AFF Cup 2018. Báo chí, truyền thông nhân cơ hội này cũng thỏa sức ca ngợi những cầu thủ trẻ Việt Nam đã mang niềm vui, niềm vinh quang cho nền thể thao nước nhà.

Image not found or type unknown

Trận thắng tối thiểu của U23 Việt Nam trước U23 Indonesia tối 24/3 chưa cho thấy sự an tâm cho người hâm mộ. Ảnh: TL

“Bảo”

Tôn vinh những người làm nên chiến thắng là điều cần thiết. Tuy nhiên, khi [truyền thông](#) về niềm vui chiến thắng “bất tận” của người hâm mộ, một số cơ quan báo chí, nhất là báo điện tử lại tỏ ra thiếu chừng mực, thậm chí thái quá khi sử dụng một số câu từ, chữ nghĩa. Trong đó, đáng nói nhất, một số người cầm bút đã dùng từ “đi bão”, “bão đêm”, “tâm bão”... với hàm ý khích lệ, cổ vũ người dân, nhất là thanh thiếu niên đi xuống đường ăn mừng chiến thắng của đội chủ nhà.

Có thể kể đến một số títt như: “Ngất ngây với chúc vô địch, cổ động viên “đi bão” quá nửa đêm không muốn về”; “Hàng loạt sao Việt xuống đường “đi bão” mừng chúc vô địch AFF Cup 2018”; “Không “đi bão” thì thôi, đã xuống đường là phải “độc” như thế này đây!”; “Việt Nam vô địch: Biển người sung sướng “bão” xuyên đêm; “Việt Nam vô địch: Muôn kiểu “đi bão” hài hước đón tim người hâm mộ”; “Cặp đôi Nghệ An vừa “đi bão”, vừa chụp ảnh cưới mừng Việt Nam vô địch”; “Tâm bão” đêm nay: Hình ảnh cụ bà ngồi sau xe máy bắt tay, ăn mừng Việt Nam vô địch”; “Khóc cười trong trận “bão đêm” khổng lồ đầu đêm mừng Việt Nam vô địch”...

“Bão” vốn là một từ chuyên ngành khí tượng học, nó có ý nghĩa là trạng thái nhiễu động và là một loại hình thời tiết cực đoan, có thể gây đảo lộn, tổn hại nghiêm trọng đến cuộc sống, lao động sản xuất của con người.

“Bão đêm”, “đi bão” là từ “lóng” dùng để chỉ hiện tượng một số người trẻ thường tụ tập với nhau để trình diễn, đua xe hàng ngang về đêm trên các tuyến phố ở những đô thị lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh,... Tham gia “đi bão” thường là những thanh thiếu niên (được gọi là “quái xế”) dùng những loại xe phân khối lớn rồi có những hành động quá khích như bấm còi inh ỏi, nẹt pô, tăng tốc bốc đầu xe, úp nghiêng cả người và xe sát vỉa hè, lái xe bằng chân...

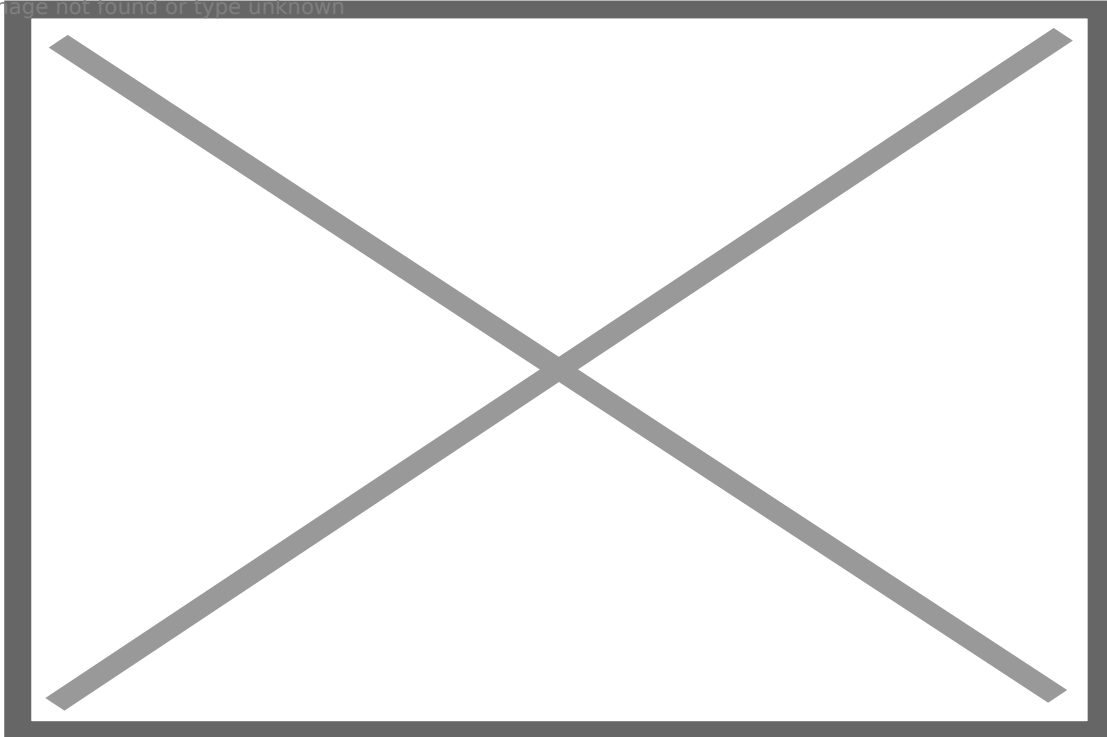
Những “quái xế” này thường tạo ra cảnh náo nhiệt kinh hoàng, gây mất trật tự công cộng và tai nạn giao thông và tạo sự khiếp sợ, ám ảnh cho nhiều người dân tham gia giao thông trên đường phố. Tóm lại, “bão đêm” hay “đi bão” vốn là từ ngữ ám chỉ sự tiêu cực mà mọi người cần phải tránh xa, loại bỏ.

Một từ vốn mang nghĩa tiêu cực, tại sao một số nhà báo, cơ quan báo chí lại vẫn sử dụng một cách hồn nhiên như vậy? Một mặt, do người viết chưa hiểu rõ nguồn gốc, ý nghĩa, bản chất của từ “bão đêm”, “đi bão” nên vẫn sử dụng từ ngữ một cách... vô tư, vô thức; mặt khác, một số nhà báo cũng có biểu hiện a dua, “ăn theo, nói leo” người khác theo kiểu “tâm lý đám đông”.

Dù vô tình hay hữu ý, việc nhà báo sử dụng từ “bão đêm”, “đi bão” để phản ánh việc người dân, giới trẻ tràn ra đường phố, tràn ra các khu vực công cộng để cổ vũ, ăn mừng chiến thắng đội tuyển bóng đá nước nhà, là thiếu thận trọng, không phù hợp với những chuẩn mực văn hóa cổ vũ bóng đá. Bởi vì, như đã nói ở trên, tự thân từ “bão đêm”, “đi bão” vốn mang nghĩa tiêu cực và đã bị phê phán, lên án nhiều lần, do đó, việc gắn hai từ này với việc chào đón, ăn mừng chiến thắng bóng đá, vô hình trung khuyến khích, cổ vũ cho các hoạt động dễ gây mất trật tự công cộng, thậm chí cổ xúy cho phong trào đua xe trái phép.

Đúng như một người Việt Nam hiện đang sinh sống ở một nước châu Âu nhìn nhận, bình luận khá chí lý rằng, khi “đi bão” là người ta chấp nhận để mình trở thành một phần của “bão gió”, tức là chấp nhận bỏ qua mọi luật lệ, bỏ qua mọi ý chí và sẵn sàng va chạm lung tung vào mọi thứ, bất chấp bản thân không cần biết gì cả. Cách **truyền thông** như vậy là lợi bất cập hại.

Image not found or type unknown

Hàng triệu người hâm mộ đổ ra đường ăn mừng chúc vô địch AFF Suzuki Cup 2018 của Đội tuyển Việt Nam. Ảnh: TL

Chắt lọc thông tin

Trước đây, báo chí từng có thời điểm so sánh những người sử dụng ma túy như những người bị mê hoặc bởi “nàng tiên nâu”, vô hình trung gợi ý, kích thích sự tò mò cho một bộ phận giới trẻ thử một lần “nàng tiên nâu” xem sao. Cách ví von tưởng như hình ảnh này đã bị nhiều bạn đọc phản ứng vì ít nhiều gây ra sự ngộ nhận, hệ lụy cho xã hội. Tất nhiên, báo chí đã tự phản tỉnh mình nên sau đó không sử dụng từ tai hại này nữa.

Để tránh những hệ lụy không đáng có, đã đến lúc các cơ quan báo chí, nhà báo cần phải nghiêm túc nhìn nhận lại việc sử dụng từ “bão đêm”, “đi bão” để cổ vũ đám đông xuống đường phố ăn mừng chiến thắng **bóng đá**.

Một trong những nhiệm vụ quan trọng của báo chí và nhà báo đã được quy định trong Luật Báo chí 2016 là “góp phần giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt”. Với tư cách là người truyền tin, người định

hướng, dẫn dắt dư luận xã hội hướng đến những giá trị tiến bộ, lành mạnh, văn minh, dù thông tin, tuyên truyền, phản ánh bất cứ vấn đề gì trong xã hội, dù ca ngợi, cổ vũ hay phê bình, phê phán, nhà báo phải luôn chặt lọc, lựa chọn, cân nhắc, sử dụng từ ngữ sao cho phù hợp, đúng mực, đúng lúc, đúng chỗ, đúng đối tượng. Chỉ có như vậy mới góp phần mang đến những thông tin tích cực, nhân văn cho công chúng và xã hội./.

Thiện Văn

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/index.php/lam-dung-tu-long-loi-bat-cap-hai>